

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris Theologi Architectura Christiana

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

5. Humilitas quomodo incitare possit humilem, vt sine falsitate, quamuis sit summus, se omnibus inferiorem aestimet dicat, profiteatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

HUMILITAS FVNDAMENTVM. 333

intendere in sua bona, & in aliorum mala. Quisque autem secundum sua est deterior, quam sint alii secundum ea, quæ sunt DEI.

ARTICULUS V.

HUMILITAS

Quomodo incitare possit Humilem, ut sine falsitate, quamvis sit summus, se omnibus inferiorem aestimet, dicat, profiteatur.

EX haftenus dictis satisfit Quæsitio, quod fortasse quempiam torquere posset: Quomodo absque mendacio sive dicti sive facti, & sine conscientia remorsu, quilibet, ex Humilitatis instinctu, queat se omnibus inferiorem existimare, atque adeo dicere, & debeat interdum talem sese exhibere? Siquidem non raro contingit, quempiam multis partibus esse ejusdem vel alterius nominibus superiorem. Et augetur difficultas illo S. Augustini dicto libro de natura & gratia cap. xxix. Humilitatem collocandam esse in parte veritatis, non in parte falsitatis. Sed aliqui sunt, inquit S. Thomas, in supremo statu, qui, si se inferioribus subjicerent, absque falsitate hoc fieri non posset. Respondet autem S. Doctor, 22. q. 161. art. 1. In homine posse duo considerari: scilicet, id, quod est Dei, & id quod est hominis: hominis autem est, quicquid pertinet ad defectum; sed Dei est, quicquid pertinet ad salutem, & perfectionem, secundum illud Osee xii. *Perditio tua Israël ex te est: ex me tantum auxilium tuum.* Humilitas autem proprie respicit reverentiam, qua homo DEO subjicitur; & adeo quilibet homo secundum id, quod suum est, de-

» bet se cuilibet proximo subijcere, quantum ad id,
 » quod est DEI in proximo. Non autem id requirit Hu-
 » militas, ut aliquis id, quod est Dei in ipso se, subijciat ei,
 » quod apparet esse Dei in altero. Itaque si præferamus
 » id quod est Dei in proximo, ei, quod est proprium in
 » nobis, non incurrimus falsitatem. Vnde super illud
 ad Philippenfes secundo: *In humilitate superiores sibi invicem*
arbitrantes, ait glosa: Non hoc ita debemus aestimare, ut nos aesti-
mare fingamus; sed verè aestimemus posse esse aliquid occultum in
alio quo nobis superior sit, etiamsi bonum nostrum, quo illo vide-
mur superiores esse non sit occultum.

HAVSERAT fortasse illam suam doctrinam S. Tho-
 mas ex B. Anselmo, qui in libr. similit. cap. cix. cujus est
 inscriptio: *Quomodo vnusquisque se minorem omnibus patet*
 » hunc in modum ratiocinatur. Nonnunquam ideò es-
 » tollimur, quia nos aliis non rectè comparamus. Vi-
 » dendum igitur quomodo sit comparatio instituenda.
 » Si enim nos aliis volumus comparare, ea tantum de-
 » bemus considerare, quæ à nobis sunt in nobis, non à
 » DEO, quasi præstita nobis. Sic namque agit, qui de bo-
 » nis à Deo sibi præstitis super alium extollitur, sicut qui
 » vestibus indutus gloriatur. Non ergo hæc aliorum
 » bonis comparare debemus; sed mala tantum nostra,
 » quæ à nobis sunt, & in nobis habemus. Quod si fecerit
 » mus, mala videlicet nostra bonis aliorum ut confere-
 » mus, non inferiores esse ceteris omnibus nobis ipsi
 » videbimur. Quod cōtra, quia Superbi faciunt, etiam
 » sint omnibus deteriores, cunctis tamen judicant se
 » esse meliores. Sua enim bona tantum attendentes
 » aliorum malis comparant, quorum mala nullatenus
 » considerare deberent.

ITA QUE docent Theologi, tribus modis posse quem-
 piam alios se superiores judicare absque ullâ falsitate.

Primò, comparando id quod ipse naturaliter habet ex se cum eo, quod alter habet ex peculiari DEI dono. *Secundò*, comparando donum ipsum minus, quod habet ex Deo, cum dono aliquo majore, quod ex Deo habet alter. *Tertid*, comparando defectum aliquem suum cum bono aliquo, quod habet alter. Faxit humilium Doctor Christus Dominus, ut quàm benè intelligimus, Domus Sapientiæ Fundamentum esse Humilitatem, tam promptè illam cordi nostro infigamus, humiliantes nosmet ipsos sub potenti manu DEI, ut nos exaltet in tempore visitationis: omnem sollicitudinem nostram projicientes in eum, quoniam ipsi cura est de nobis. Ipsi laus, honor & gloria in secula sempiterna. AMEN.

1. Pet. v. 6.

SERMO VIII.

HUMILITAS

*Quomodo in imo fundum solidet, ad suscipiendum, retinendumq;
Fundamentum Fidei.*

Super maria fundavit eam. Psalmo XXXIII. 2.

ARTICULUS I.

Ædificium spirituale extruitur in aqua.

DEMONSTRATVM est in superioribus, Domus Sapientiæ, sive Ædificii, quod construitur ex virtutibus in anima, Fundamentum per se, ac primarium esse primam virtutem Theologicam, quæ dicitur FIDES. Hanc tamen præcedere

X 3

dere